

කෘෂි තාක්ෂණ නොරතුරු

කෘෂි තාක්ෂණ නොරතුරු කඩිනමින් ගොවි ජනතාව අතරට ලබාදීමේ අත්වැලකි

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ජාතික කෘෂිකර්ම නොරතුරු හා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානයේ ප්‍රකාශනයකි

තාක්ෂණික පත්‍රිකා අංක 72 - 2021 නොවැම්බර්

පස පිළිබඳව මෙතෙක් නොතිබූ අවධානයකින් කතාබහ කරන පසුබිමක් නිර්මාණය වී තිබේ. පස යනු කුමක්දැයි විමසූ කල ඒ වෙනුවෙන් ලැබෙන්නේ විවිධ අර්ථ දැක්වීම්ය. ඉන් පෙනීයන්නේ පස පිළිබඳව නියම අවබෝධයක් සමාජයේ බොහෝදෙනා අතර නොමැති බවයි. කෘෂිකර්මය ආශ්‍රිතව අද උද්ගතවී ඇති ගැටළු රාශියකට හේතුව වන්නේද මෙයමය. එබැවින් කුමන වගා ක්‍රමයක් අනුගමනය කෙරෙත් පස සමග වූ ගනුදෙනුව නිවැරදිව කරන්නට පස පෙරලන ගොවියා පමණක් නොව සමාජයේ හැමදෙනාගේම වගකීමක් වන්නේය.

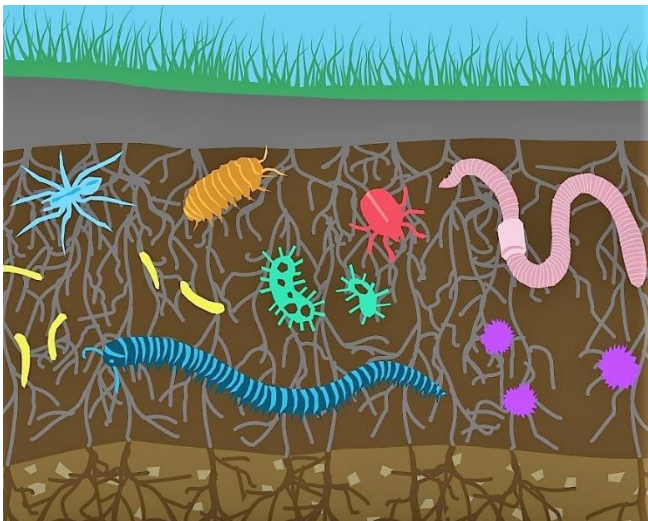
සරලව කියනවානම් පස යනු කාබනික ද්‍රව්‍ය, බහිෂ්, වායු, ද්‍රව හා ජීවීන්ගේ මිශ්‍රණයකි. එහි ප්‍රධාන කාර්යයන් හතරක් විද්‍යාත්මකව හඳුනාගෙන තිබේ. ඒවා වන්නේ ශාක වර්ධනයට මාධ්‍යයක් සාදමින් ඒවාට ව්‍යුහාත්මක සහයෝගය ලබාදීම, පෘථිවි වායුගෝලයේ විකරණකාරකයක් (වෙනස් කරන්නක්/Modifier) ලෙස හැසිරීම, ජල සංචිතයක් ලෙස ක්‍රියාකරමින් ජලය සැපයීම හා පිරිපහදු කිරීම සහ ජීවී පිරිසකට වාසස්ථානයක් ලෙස ක්‍රියාකිරීම යන ඒවාය. මෙම කර්තව්‍යන් දෙස සියුම්ව බැලීමේදී පෙනීයන්නේ භෞතික, රසායනික සහ ජෛව යනුවෙන් ව්‍යුහයන් තුනක් පසට තිබෙන බවයි. එසේනම් අප පස හා කෙරෙන සෑම ගනුදෙනුවකදීම ඉහතකී ව්‍යුහයන් තුනින් එකක් හෝ වැඩි ගණනක් යුතුය. නොඑසේ නම් දිගින් දිගටම මේ ගනුදෙනුව සාර්ථක නොවේ. පරිසරය සමග මනා සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනගාගෙන ගොවිතැනෙහි නියැලුණු ඉපැරණි ගොවියා මේ බව මනාව අවබෝධ කරගෙන තිබුණි. ඒ නිසා ඔහුගේ ගොවිතැන පරිසරයට ප්‍රශ්නකාරී වූයේ

හැන. පසෙහි ගුණාංගයන්ද නොහැසි ඉදිරියට පැමිණුණි. කෙසේ වෙතත් නිවු කෘෂිකර්මාන්තයට පිවිසීමත් සමග ගොවියා විසින් බෝග අස්වැන්න කෙරෙහි වැඩි වැඩියෙන් තම අවධානය යොමුකළ නිසා ඔහුගේ වැඩි හැඹුරුව නිමැනේ පසෙහි රසායනික ව්‍යුහයේ පෝෂණය හා නඩත්තුව වෙනුවෙන්ය. අවිධිමත් හුම් සැකසුම් ක්‍රියා පිලිවෙත් හේතුවෙන් පස සෝදාගොස් හායනය වී භෞතික ව්‍යුහය අර්බුදකාරී තත්වයට පත්වෙත්දී, කාබනික පොහොර යෙදීම මගහැරීම නිසා ජෛව ව්‍යුහයටද බලපෑම් එල්ලවිය. කෘෂි විද්වතුන් විසින් මෙම තත්වය මනාව

අවබෝධ කරගනිමින් කලක පටන් මෙය නිවැරදිකිරීම උදෙසා නිර්දේශ නිකුත් කරමින් සිටී. පාංශු සංරක්ෂණ පනතක් පවා බලාත්මක කර පසෙහි භෞතික ව්‍යුහය ආරක්ෂා කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. කාබනික පොහොර යෙදීමෙන් කුඩා කාබනික අංශු ඇලෙනසුළු සංයෝග ලෙස පස් අංශු හා බැඳී කීලේට වශයෙන් කැටිතිමය ව්‍යුහයක් ඇති කරමින්ද පාංශු ව්‍යුහය දියුණු කරයි. මෙම තත්වය වැලි හා මැටි යන පස් දෙවර්ගයම වැදගත් වේ.

පසට කාබනික ද්‍රව්‍ය එකතුකර එහි ජීව ගුණයේ ප්‍රවර්ධනය සිදුවෙන ආකාරය පිලිබඳව පැහැදිලි කරනු ලැබුවේ මාකඋර තිරසාර කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානයේ සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ ප්‍රියංගා දිසානායක මහත්මිය විසිනි.

"ජීවීන් නිරීක්ෂණය කිරීමේදී පෙනෙන දෙයට වඩා විශාල සේවයක් කාබනික ද්‍රව්‍ය නිසා පසට සිදුවෙනවා. බෝග නිෂ්පාදනයේදී එම සේවය නොසලකා හරින්න බෑ. පස් අංශු සමග කාබනික අංශු බැඳීලා පස සැහැල්ලු කරනවා. එතකොට වාතනය දියුණු වෙනවා. කාබනික ද්‍රව්‍ය වලට ජලය උරාගෙන පසේ තෙතමනය රැකගන්නවා. කාබනික ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයේ බර මෙන් පස් ගුණයක විතර ජල බරක්

දරාගන්න මේවාට පුළුවන්. වියලි කාලයට මෙය ඉතා ප්‍රයෝජනවත් සංසිද්ධියක්. ගැඹවිලුන්, බිංඳුරන් වැනි සතුන් රාශියකට ආහාර වෙන්නෙන් මේ කාබනික ද්‍රව්‍ය. සතුන් වැඩිවෙනකොට ඔවුන්ගේ අපද්‍රව්‍ය එහෙමත් වැඩියිනේ. ඒවාත් ශාක වලට පොහොර

වෙනවා. ඒ වගේම මේ සතුන් නිකුත්කරන හෝමෝන වැනි දේ ශාක වර්ධනය උත්තේජනය කළහැකි ඒවා විය හැකියි. ඒ අනිනුත් ශාකය ප්‍රයෝජන ලබනවා."

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශය වන්නේ වගාබිමකට වසරකට කාබනික ද්‍රව්‍ය මෙට්‍රික් ටොන් 10 ක් පමණවත් දැමා පසෙහි කාබනික සංරචකය නඩත්තු කරගන්නා ලෙසයි. අද පවත්නා බොහොමයක් වගාබිම්වල කාබනික ද්‍රව්‍ය ප්‍රතිශතය මැහ බැලූවිට පෙනෙන්නේ එය 1% තරමේ පහල මට්ටමක තිබෙනා බවයි. නමුත් යහපත් ශාක වර්ධනයක් සඳහා මෙය 3% ක් වත් විය යුතුබව ප්‍රියංගා මහත්මිය පෙන්වා දෙයි.

"පස හැදෙන්නේ මාතෘ පාෂාණය ජීරණය වීමෙන්. මෙතනදී ශාකවලට උරාගත හැකි බහිෂ් අංශු නිදහස් උනත් පොස්පරස් වගේ පෝෂක උරාගත නොහැකි තත්වයෙනුත් පසේ තිබෙනවා. ඒවා නිදහස් කරගන්න ක්‍ෂුද්‍රජීවීන් අවශ්‍යයි. ශාක මුල්වලින් ස්‍රාවය වෙන රසායනික ද්‍රව්‍ය වගේම කාබනික ද්‍රව්‍ය නිසා වැඩිවන ක්‍ෂුද්‍රජීවීන් මගින් මේ නිදහස් වීම දිරිගැන්වෙනවා. කාබනික ද්‍රව්‍ය වල තවත් වාසියක් නම් පෝෂක රඳවාගෙන, ශාක පෝෂණය සඳහා ක්‍රමයෙන් නිදහස් කිරීම. කැටායන හුවමාරු ධාරිතාව වැඩිවෙනවා කියලත් කියනවා. මේ නිසා පසෙන් පෝෂක අපතේ යාම අඩුයි. පෝෂක උරා ගැනීමට පාංශු ජී.එච් අගයන් බලපානවනේ. හොඳ කොම්පෝස්ට් සාරවත් කල අඟුරු වගේ දෙයක් සමග මිශ්‍ර කරලා එකතු කලවිට ජී.එච් අගයේ යාමනයක් සිදුකෙරෙනවා. එයද අයන අවශෝෂණයට බලපාන සාධකයක්" ප්‍රියංගා මහත්මිය වැඩිදුරටත් සඳහන් කරයි.

පසට කාබනික සන්තාරය කිරීමේ උනන්දුව පසුගිය කාලයේදී ගොවීන් අතර වැඩිදියුණු වීම දේශීය බෝග නිෂ්පාදනයේ අනාගතය සම්බන්ධයෙන් ඇතිවූ හොඳ ප්‍රවණතාවයකි. කුමන පොහොර ප්‍රභේදය භාවිතා කෙරෙත් ඉදිරියට නැබූ මෙම පියවර ආපසු නොගත යුතුය. කාබනික ගොවිතැනක් වෙතට මාරුවීමට ලොවපුරා ඇත්තේ දැඩි උවමනාවකි. එවැන්නකින් ලැබිය හැකි ප්‍රතිලාභ සම්බන්ධයෙන්ද විද්වතුන් අතර වැඩි වැඩියෙන් කරුණු අවබෝධ හා හුවමාරු වෙමින් තිබේ. පරිසරයේ හරිත සංරචකය ඉහල අප වෙසෙනා රටට මේ හැරවීම කරන්නට දියුණු රටකට වඩා පහසුය. නැගී ආ උනන්දුව නසා නොදමනා මෙන් ගොවීන්ගෙන් අප ඉල්ලා සිටින්නේ එබැවිනි.

පිටපත: සහන් එම්. බණ්ඩාර - සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ, ජාතික කෘෂිකර්ම තොරතුරු හා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානය, ගන්නොරුව
තාක්ෂණික කරුණු: ප්‍රියංගා දිසානායක - සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ, තිරසර කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය, මාකදුර

පරිගණක නිර්මාණය : ගෝනම් ලියනගේ
අධීක්ෂණය හා උපදෙස් : ඩබ්.එල් නිරාන් පීරිස් (අධ්‍යක්ෂ - තොරතුරු හා සන්නිවේදන), අයි.එස්.එම් හලිමිදීන් (සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ)